

Kinder Torah[®]

Parashas Vayigash

Turn the Wheel

“This farm sure is beautiful, Abba. Thank you for bringing us here.”
 “My pleasure, kinderlach. Let’s see what’s doing in that building over there.”

The family walks through the door into a small room and finds a man cranking a large wheel. He turns and turns and turns the wheel. Behind the crank is a series of gears and pulleys leading to a big grinding stone. A trough slowly feeds kernels of wheat under the grinding stone. Freshly ground flour flows out the other side.

“Excuse me sir, do you mind if we ask you a few questions?”

“Not at all. I welcome the company.”

“It must be hard work turning this wheel.”

“Not really.”

“Well, then you must be very strong in order to power this contraption that grinds the flour.”

“Not really.”

“How then do you turn this big, heavy grinding stone?”

The man motions to the family to come closer to him.

“Do you want to know a secret?”

“Yes!” the children answer excitedly.

“Look closely at this crank. Do you see any mechanical connection between the wheel that I am cranking, and the apparatus that is turning?”

The children look and look, search and search. Try as hard as they may, they find no connection.

“This is truly amazing, sir. Your crank is not connected to the apparatus at all.”

“Correct.”

“Where does the power that turns the grinding wheel come from?”

“There is a motor buried deep in the ground. A hidden cable connects it to the apparatus. That motor is turning the grinding stone. My crank wheel supplies no power at all.”

“Fascinating. May we ask you another question, sir?”

“Sure.”

“Why did the owner build a flour mill with a fake wheel and a hidden motor? It is very misleading.”

“That is an excellent question, children. The answer is very deep, so listen carefully. The owner built this flour mill similar to the way that Hashem set up the world.”

“Now you really have our curiosity going.”

“Look in the ‘Mesillas Yesharim’ at the end of chapter 21. Rav Luzzato explains that a person’s *parnassa* (income) is fixed on Rosh Hashanah.”

“If so, then why do people work?”

“Excellent! Rav Luzzato himself asks the same question. Adam HaRishon was cursed with ‘*Bizeias apecha tochal lechem*’ (By the sweat of your brow you shall eat bread)[Bereshis 3:19]. This is like a tax that must be paid. In order to receive the *parnassa* that was decreed to him, a person must do some *hishtadlus* (preparative action) upon which Hashem’s blessings can rest. We refer to this as work. A person’s work is his *hishtadlus* that will allow Hashem’s blessings of *parnassa* to come. The Mesillas Yesharim advises a person to not expend too much effort in *hishtadlus*. Hashem can bless a person with much *parnassa*, even though he only does a little *hishtadlus*. More work does not mean more *parnassa*.”

“That is fascinating, sir, but how is it connected to the flour mill?”

“The crank that I am turning is like the *hishtadlus*. The grinding wheel is like the *parnassa*. The hidden motor is like Hashem’s hidden control over *parnassa*. My cranking (*hishtadlus*) does not make the ground flour (*parnassa*) come; for the crank is not connected to the wheel. The hidden motor (Hashem) does that. I just need to keep turning lightly and easily (*‘Bizeias apecha tochal lechem*) and the motor will do the heavy work, and make the flour come.”

“Sir, that is wonderful! You have given us a whole new perspective on work. There is no need to *shvitz* (sweat) over *‘Bizeias apecha tochal lechem*.”

“The crank that I am turning is like the *hishtadlus*. The grinding wheel is like the *parnassa*. The hidden motor is like Hashem’s hidden control over *parnassa*. My cranking (*hishtadlus*) does not make the ground flour (*parnassa*) come; for the crank is not connected to the wheel. The hidden motor (Hashem) does that. I just need to keep turning lightly and easily (*‘Bizeias apecha tochal lechem*) and the motor will do the heavy work, and make the flour come.”

Kinderlach . . .

“And now, do not be sad . . . because you sold me, because Hashem sent me ahead of you to be a provider” (Bereshis 45:5).

Yosef was Hashem’s agent of parnassa in Mitzraim. The parnassa that they were to receive was provided via Yosef. Hashem has many “parnassa agents”. He uses them to send His blessings. We must always remember Who is powering the grinding stone, Who is sending the agents. He generates the parnassa, and sends it with one of His agents. We need only lightly turn the wheel. Kinderlach, may you always be blessed with a “parnassa kalla v’nikiya” (an easy and clean livelihood).

Define Yourself

“And it will be when Pharaoh summons you and says, ‘What is your occupation?’” (Bereshis 46:33). Rav Shimshon Refael Hirsch points out that in a country such as Egypt a person is defined by his work. A person is not born as a person, rather as a worker, farmer, soldier, etc. In such a place, we understand that the first question that Pharaoh would ask the person is about his occupation. That is the most important thing in the world about that person.

What is most important to us? “He sent Yehuda ahead to Yosef to prepare ahead in Goshen” (Bereshis 46:28). What did Yehuda prepare? Rashi explains that Yehuda went ahead to set up a Beis HaMedrash. The Shlah HaKodesh learns an important principle from this. The foremost consideration in a person’s mind must always be his spiritual needs. When he builds a new home, he should first plan to build a room where he can learn and pray. Then he can finish planning the rest of the house.

What is our attitude about a person’s work? The Chofetz Chaim relates a parable based on the verse, “Yosef sustained his father and his brothers and all of his father’s household with food ...” (Bereshis 47:12). A king once went to visit his soldiers and appease them. He sent word ahead that anyone who had a request should come forward and ask the king. One soldier approached the king and requested with a complete heart that the king should supply him with his meals every day. The soldier’s friends laughed at him. You are asking for something that you already have. The king has already promised to feed all of the soldiers in the army. So too it is with us, continues the Chofetz Chaim. Hashem has already told us that he will feed us, as we say in the daily prayers, “He sustains the living with loving kindness,” and in the Bircas HaMazon “for He is the merciful G-d Who feeds and supports everyone.”

Kinderlach . . .

Who are we? We have many things to do in our lives. We begin as children, and students. As we become older we marry and become parents, neighbors, workers, teachers, etc. These are all roles that we fulfill. What is important to us? What is the focus of our lives? Not the occupation, as with Pharaoh. Rather the spiritual work, as with Yehuda. That is the most important part of our day. That is what really interests us. That is what “makes us tick”.

הגדרת לבנר

פרשת ויגש

לסובב את הגלגל

"החווה הזו יפה כל כך, אבא. תודה שהבאת אותנו לפה."
"אני שמח שהבאתי אתכם, ילדים. הבה ונראה מה קורה בבניין הזה."

המשפחה נכנסת לבית, לתוך חדר קטן, ומוצאת אדם המסובב גלגל גדול. מסובב ומסובב ומסובב. מאחורי הגלגל יש גלגלי שיניים וגלגליות המובילות לאבן ריחיים גדולה. גרעיני חיטה נשפכו ממרכז אל מתחת לריחיים, וקמח טחון נשפך החוצה מהצד השני.

"סליחה, אדוני, אפשר להפריע לך ולשאול כמה שאלות?"

"בבקשה - אני אוהב חברת אנשים."

"ודאי קשה לסובב גלגל זה."

"לא כל כך."

"טוב, אז כנראה שאתה חזק מאוד אם ביכולתך להפעיל את המכונה שטוחנת את החיטה."

"לא מאוד."
"אז איך, אם כן, אתה מצליח לסובב את אבן הריחיים הכבדה?"

האיש הזמין את המבקרים להתקרב אליו.

"אתם רוצים לשמוע סוד?"

"כן!" צעקו הילדים בהתרגשות.

"הביטו טוב-טוב בגלגל. האם אתם רואים דבר המקשר בין הגלגל שאני מסובב לבין אבן הריחיים?"

הילדים הביטו ושוב הביטו, חיפשו וחיפשו. אך לא הצליחו למצוא שום קשר.

"אתה מדהים אותנו, אדוני. הגלגל לא קשור למערכת הזאת כלל וכלל."

"נכון."
"אם כן, מאיפה בא הכוח שמסובב את אבן הריחיים?"

"יש מנוע החבוי עמוק באדמה. כבל חשמלי מקשר בינו לבין המערכת. מנוע זה הוא שמסובב את האבן. הגלגל שלי לא מספק לו שום כוח."

"ממש מעניין. אפשר לשאול עוד שאלה?"

"ודאי."

"מדוע בנו את הטחנה עם גלגל-דמה ומנוע נסתה? זה מטעה מאוד."

"זוהי שאלה נהדרת, ילדים. התשובה היא תשובה עמוקה, ולכן הקשיבו היטב. בעלי טחנת הקמח בנו את הטחנה כדי שתדמה לעולם שברא הקב"ה."

"עכשיו אנחנו באמת סקרנים."

"הביטו ב'מסילת ישרים' בסוף פרק כ"א. הרמח"ל מסביר שם שפרנסת האדם נקבעת בראש השנה."

"אם כן, מדוע אנשים עובדים?"

"מצוינו! גם הרמח"ל שואל אותה שאלה. אדם הראשון נתקל ב'בזעת אפיק תאכל לחם' (בראשית ג', י"ט). זהו מעין קנס שעליו לשלם. וכדי לקבל את הפרנסה שנקבעה לו, על האדם לעשות השתדלות, שדרכה מתקבלת הפרנסה מאת ה'. אנו מכנים זאת 'עבודה'. עבודתו של אדם היא השתדלות שלו שמאפשרת לברכת הפרנסה להתקבל. ה'מסילת ישרים' מיעץ לאדם לא להתאמץ ולהשתדל יותר מדי. ה' יכול לברך אדם בפרנסה טובה, גם אם הוא עושה השתדלות מועטת בלבד. עבודה נוספת אין משמעותה פרנסה רבה יותר."

"מרתק, אדוני. אך איך זה מתקשר לטחנת הקמח?"
"הגלגל שאני מסובב הוא כמו השתדלות. הריחיים הם הפרנסה."

המנוע הנסתר הוא שליטתו הנסתרת של ה' בפרנסה. סיבוב הגלגל (ההשתדלות) לא הוא שגורם לקמח הטחון להופיע, כי הגלגל אינו קשור לריחיים. המנוע הנסתר (ה') הוא שמניע הכל. אני רק צריך להמשיך לסובב ('בזעת אפיק תאכל לחם') בקלות, והמנוע עושה את העבודה הקשה ומוציא את הקמח הטחון. "זוהי ממש נהדר. נתת לנו גישה חדשה לגמרי לנושא העבודה. אין צורך להזיע על 'בזעת אפיק תאכל לחם'."

ילדים יקרים...

"ועתה אל תעצבו... כי מכתם אותי הנה, כי למחיה שלחני אלוקים לפניכם" (בראשית מ"ה, ה'). יוסף היה שליחו של הקב"ה לפרנסת מצרים. הפרנסה שהם היו אמורים לקבל הגיעה דרך יוסף. לה' יש הרבה שליחי פרנסה. הוא משתמש בהם כדי לשגר לנו את הברכה שלו. תמיד עלינו לזכור מי מניע את אבן הריחיים. מי שולח את השליחים. הוא מייצר פרנסה ושולח אותה בידי אחד משליחיו. עלינו רק לסובב את הגלגל. ילדים יקרים, יהי רצון שתברכו תמיד ב"פרנסה קלה ונקייה".

מי אנחנו

"והיה כי יקרא לכם פרעה ואמר מה מעשיכם" (בראשית מ"ו, ל"ג). ר' שמשון רפאל הירש זצ"ל אומר שבמדינה כדוגמת מצרים, בה אדם נחשב רק על פי מלאכתו, בה לא נולד אדם כאדם, אלא כבעל מלאכה, חקלאי, חייל, וכו' - שם השאלה על מלאכתם היתה כמובן השאלה הראשונה. זה היה הדבר החשוב ביותר עבורם.

ומה חשוב לנו? ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גושנה" (בראשית מ"ו, כ"ח). מה הכין יהודה? רש"י מסביר שיהודה נשלח לשם כדי להקים בית מדרש שמשם תצא הוראה. השל"ה הקדוש לומד מכאן עיקרון חשוב. מה שצריך להיות תמיד בראש מעיינינו של האדם, הם צרכיו הרוחניים. כשאדם בונה בית, עליו לתכנן קודם כל חדר בו יוכל ללמוד ולהתפלל, אח"כ יוכל להמשיך ולתכנן את שאר הבית.

מה צריכה להיות גישתנו לענין פרנסתו של אדם? החפץ חיים מביא משל המבוסס על הפסוק: "ויכלכל יוסף את אביו ואחיו ואת כל בית אביו..." (בראשית מ"ו, י"ב). משל למלך שיצא לבקר את חייליו ורצה לרצותם. הוא שלח להודיע להם שכל מי שירצה יוכל לבקש בקשה מאת המלך. אחד החיילים נגש, ובקש שהמלך יספק לו את ארוחותיו כל יום. צחקו עליו שאר

החיילים "אתה מבקש משהו שאתה כבר מקבל ממילא. המלך כבר הבטיח שיכלכל את כל החיילים בצבאו." כך גם אנחנו ממשיך החפץ חיים זצ"ל. ה' יתברך כבר אמר שהוא יכלכל אותנו, כמו שאנו אומרים יום יום בתפילה: "מכלכל חיים בחסד", ובברכת המזון: "כי הוא אל זן ומפרנס לכל."

ילדים יקרים...

מי אנחנו? ישנם דברים רבים אותם עלינו לעשות במשך החיים. אנחנו מתחילים כילדים וכתלמידים. כשאנחנו גדלים אנחנו מתחננים ונעשים הורים, שכנים, בעלי מלאכה, מורים וכו'. כל אלו הינם תפקידים אותם אנו ממלאים. מה באמת חשוב לנו? מהו המוקד של חיינו? לא העיסוק, כמו אצל פרעה, אלא העבודה הרוחנית, כמו אצל יהודה. זוהי החלק החשוב ביותר ביום עבורנו. זה מה שבאמת מעניין אותנו.